

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/29/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1119202046
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:1119202046.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členov senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a JUDr. Jozefa Turzu, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, právne zastúpená: JUDr. Ľubomír Jurčo, advokát so sídlom v E., F. XX, proti žalovaným: 1/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, právne zastúpený: Advokátska kancelária FELIX NEUPAUER & PARTNERS, so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 8/A, IČO:37 928 422, 2/ G. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D., H. I. XXX, právne zastúpený: Advokátska kancelária, JUDr. Ferdinand Klinovský so sídlom v A. J., K. L. XXXX, v konaní o zaplatenie nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka vo výške 30.000,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného 1/ proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 4C/48/2019-276 z 01. decembra 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo vzťahu k žalovanému 1/ potvrdzuje.

Vo vzťahu k žalovanému 2/ zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Žalobkyni priznáva voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým vydaným v súdnej veci) okresný súd uložil žalovanému 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy zo sumy 20.000,- eur od 01.12.2018 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných (výrok I.) a uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v pomere 66,6%(výrok II.)

2. Žalobkyňa žalobou podanou dňa 12.02.2019 žiadala, aby súd uložil KOOOPERATIVE poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, IČO:00 585 441 ako žalovanému 1/ a G. E., nar. XX.XX.XXXX ako žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť jej sumu 30.000,- eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných. Neskôr uplatnený nárok rozšírila o úroky z omeškania zo sumy 30.000 eur vo výške 5% ročne od 26.08.2017 do zaplatenia. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 25.08.2017 v čase okolo 17:30 hod. žalovaný 2/ riadil jazdnú súpravu zloženú z poľnohospodárskeho traktora zn. ZETOR 6945, EČV: L.-XXXXX a jednonápravového prívesu (vlečky) domácej výroby, bez EČV, ktorý pred jazdou nezapojil do brzdného systému traktora, po poľnej ceste parc. č. 10400/1, v katastrálnom území obce C. D., časť obce M., C. L., pričom pri schádzaní dole svahom v dôsledku nebrzdeného prívesu (vlečky), na ktorom bol naložený náklad o hmotnosti cca 1000 kg, začala jazdná súprava zrýchľovať, čo viedlo k strate stability a následnému prevráteniu traktora na jeho pravú stranu, pričom kabína traktora privrátila spolujazdca N. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorý utrpel traumaticko-hemoragický šok (úrazový šok) a šok z vykrvácania, ktorému na mieste podľahol.

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6T/71/2018 zo dňa 02.08.2018 bol žalovaný 2/ uznaný za vinného z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona a bola mu uložená povinnosť nahradiť poškodenej A. B. sumu 142,75 eur. Z rozsudku nesporne vyplýva, že došlo k dopravnej nehode, kto ju zavinil a kto zodpovedá za následok, ktorý bol spôsobený. V tomto smere je nepochybne daná zodpovednosť žalovaného 2/. Pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného 1/ odvodzovala z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré sa vzťahuje na úhradu (krytie) nemajetkovej ujmy spôsobenej usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode.

3. Okresný súd rozsudkom (v poradí prvým v súdnej veci) č. k. 4C/48/2019-143 z 26.06.2020, uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 25.000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 25.000,- eur od 26.08.2017 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok III.).

4. Voči tomuto rozsudku podali odvolanie žalovaní 1/ a 2/. Krajský súd v Žiline o odvolaní rozhodol rozsudkom č. k. 8Co/60/2021-228 z 28.02.2022 tak, že rozsudok okresného súdu vo výroku I., v časti uloženia povinnosti žalovaným 1/ a 2/ zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 20.000,- eur potvrdil, v časti uloženia povinnosti žalovaným 1/ a 2/ zaplatiť žalobkyni úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 20.000,- eur od 26.08.2017 do zaplatenia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V časti uloženia povinnosti žalovaným 1/ a 2/ zaplatiť žalobkyni sumu 5.000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5.000,- eur od 26.08.2017 do zaplatenia rozsudok okresného súdu zmenil tak, že v tejto časti žalobu zamietol. Výrok III. o nároku na náhradu trov konania zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Výrok II. rozsudku okresného súdu ponechal nedotknutý.

5. Odvolací súd konštatoval, že okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti relevantné pre meritórne rozhodnutie veci, avšak následne nedostatočne prihliadal na zákonom stanovené kritéria priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Na základe skutkového stavu ustáleného okresným súdom, považoval za dôvodný nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 20.000,- eur, preto rozsudok okresného súdu v tejto časti potvrdil a v časti, ktorým bola žalobkyni priznaná nemajetková ujma nad sumu 20.000,- eur, t. j. 5.000,- eur spolu s príslušenstvom zmenil a žalobu zamietol. Výrok, ktorým okresný súd priznal žalobkyni nárok na úroky z omeškania zo sumy 20.000,- eur zrušil a v tomto rozsahu vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Stotožnil sa s odvolacou námietkou žalovaného 1/, že rozsudok okresného súdu je v tejto časti nepreskúmateľný. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nebolo zrejmé, na základe čoho vznik omeškania žalovaných so zaplatením priznanej žalovanej istiny okresný súd ustálil od 26.08.2017. V ďalšom konaní uložil okresnému súdu, aby sa zaoberal tým, z akého dôvodu si žalobkyňa uplatňuje úroky z omeškania práve od 26.08.2017 a ustálil moment, kedy vznikla žalovaným povinnosť uhradiť nemajetkovú ujmu žalobkyni, t. j. kedy nastala splatnosť tohto nároku. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou žalovaného 1/, že k omeškaniu môže dôjsť až po uplynutí lehoty určenej súdnym rozhodnutím, ktorým bola nemajetková ujma priznaná a jeho odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo 14. marca 2012 sp. zn. 6Cdo/185/2011, ktoré neobsahuje bližšie zdôvodnenie konštatovania, že z nároku na náhradu nemajetkovej ujmy neplynie nárok na úroky z omeškania. Odvolací súd sa priklonil k názoru prezentovanom Ústavným súdom ČR v náleze z 10.12.2019, sp. zn. II.ÚS 2149/17. V zmysle predmetného nálezu v duchu princípu jednotnosti a bez protichodnosti právneho poriadku sa má vykladať tiež inštitút náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým. Keď možno priznať úroky z omeškania z nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v prípade nesprávneho úradného postupu alebo nezákonného rozhodnutia, ide o kvalitatívne obdobný inštitút ako náhrada nemajetkovej ujmy v prípade zásahu do osobnostného práva v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka. Na záver odvolací súd vzhľadom na odvolacie námietky žalovaného 2/ k výroku o trovách konania považoval už v danom štádiu za vhodné poukázať na nález Ústavného súdu SR č. k. III.ÚS 475/2018-31 z 04. februára 2021, v ktorom sa Ústavný súd zaoberal sťažnosťou voči rozhodnutiu krajského súdu, ktorý podľa sťažovateľa nesprávne aplikoval zásadu úspechu vo veci v prípade priznania nemajetkovej ujmy, napriek tomu, že výška priznaného plnenia závisela od úvahy súdu. Poukázal na bod 46. odôvodnenia predmetného rozhodnutia, z ktorého vyplýva, že v prípade náhrady trov konania v sporovom konaní, keď výška plnenia závisela od úvahy súdu, je podľa ústavného súdu potrebné aplikovať § 255 aktuálneho Civilného sporového poriadku tak, že treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce v prejednávanej veci, pričom za základné sa

považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté a výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca.

6. Okresný súd, po vrátení veci odvolacím súdom, opätovne vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom. Predmetom sporu bola iba otázka úrokov z omeškania, teda či žalobkyňa má nárok na úroky z omeškania zo sumy priznanej nemajetkovej ujmy, ak áno, tak odkedy. S poukazom na ust. § 11 ods. 7 zák. č. 381/2001 Z. z. uviedol, že pokiaľ poisťovňa nesplní svoj záväzok riadne a včas, t. j. neposkytne poistné plnenie v celom jeho rozsahu v lehote splatnosti určenej zákonom alebo odmietne poskytnúť poistné plnenie, dostáva sa do omeškania, čo znamená právo poškodeného (žalobcu) popri poistnom plnení požadovať aj úroky z omeškania, ktorých základ je daný v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ďalej poukázal na ust. § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z., ktoré upravuje výlučne následky nesplnenia povinnosti podľa ust. § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z., t. j. sankcionuje neskoré prešetrovanie a vybavenie poistnej udalosti, avšak nezabavuje poisťovňu povinnosti platiť úroky z omeškania za oneskorené plnenie podľa ust. § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. v spojení s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa okresného súdu by výklad, rámci ktorého by nebolo možné zo strany poškodeného priznať v prebiehajúcom sporovom konaní úroky z omeškania nezodpovedal zmyslu a účelu ustanovení zákona č. 381/2001 Z. z. Ďalej konštatoval, že z dôkazov predložených žalobkyňou mal za preukázané, že sa dňa 19.11.2018 obrátila na žalovaného 1/ s výzvou na plnenie do 30 dní od doručenia výzvy. Dňa 23.11.2018 obdržala žalobkyňa od žalovaného 1/ odpoveď, v ktorej žalovaný 1/ zamietol žiadosť o nemajetkovú ujmu, pričom žalobkyňi bolo toto oznámenie doručené dňa 30.11.2018. Na základe uvedeného dospel k záveru, že žalovaný 1/ sa dostal do omeškania nasledujúci deň po doručení oznámenia žalobkyňi, a preto priznal žalobkyňi vo vzťahu k žalovanému 1/ a žalovanému 2/ úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 20.000,- eur od 01.12.2018 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných.

7. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“) s tým, že žalobkyňa pôvodne žiadala náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- eur a bolo jej priznaných 20.000,- eur, čo znamená jej úspech bol v pomere 66,6%. Na základe uvedeného dospel k záveru, že má žalobkyňa voči žalovanému 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v pomere 66,6 %.

8. Žalovaný 1/ podal odvolanie voči výroku I. rozsudku okresného súdu a žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu zmenil tak, že nárok žalobkyne na úrok z omeškania voči jeho osobe zamietne. Namietal, že rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že trvá na svojej procesnej obrane v časti úrokov z omeškania a má za to, že nárok na úrok z omeškania z náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vzniká uplynutím lehoty určenej súdnym rozhodnutím a súčasným nesplnením povinnosti uloženej súdom v takomto rozhodnutí. Citujúc Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 72/2019 z 2.10.2019 uviedol, že nárok na úrok z omeškania uplatnený žalobkyňou nemožno posúdiť inak ako nedôvodný, keďže pokiaľ aj bolo rozhodnuté, že predmetnou dopravnou nehodou a úmrtím syna, došlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyne, túto skutočnosť je potrebné oddeliť od nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, na ktorú vzniká nárok až konštitutívnym rozhodnutím súdu o tom, že nie je dostačujúce zadosťučinenie podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Okresný súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s jeho argumentáciou, ktorá mu bola predložená podaním zo dňa 26.07.2022. S poukazom na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 72/2019 z 2.10.2019. Uviedol, že na rozdiel od akéhokoľvek iného nároku uplatňovaného na základe obsahu zákona č. 381/2001 Z. z., v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sú predmetom posúdenia a úvahy súdu otázky, či sú vôbec splnené podmienky na priznanie tohto práva uplatneného v žalobe a v akom rozsahu. Teda nejde tu o povinnosť na strane zasahovateľa, ktorá by vyplývala priamo z hmotného práva, a už vôbec nie jej rozsah.

9. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadrila.

10. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), rozsudok okresného súdu vo vzťahu k žalovanému 1/ ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Rozsudok okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o nároku žalobkyne vo vzťahu k žalovanému 2/ nebol napadnutý odvolaním, z ktorého dôvodu sa odvolací súd preskúmaním tejto časti

rozsudku okresného súdu nezaoberal a rozsudok okresného súdu vo vzťahu k žalovanému 2/ zostal nedotknutý. Žalovaný 1/ a žalovaný 2/ tvoria samostatné procesné spoločenstvo v zmysle § 76 CSP. V samostatnom procesnom spoločenstve koná každý sám za seba a jeho úkony nemajú na práva a povinnosti ostatných subjektov vystupujúcich na jeho strane žiaden vplyv. Pokiaľ podal odvolanie iba žalovaný 1/, odvolací súd preskúmaval správnosť rozsudku okresného súdu iba vo vzťahu k tomuto žalovanému.

11. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie právnej otázky - existencie práva na úroky z omeškania z nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti. Odvolací súd sa k otázke nároku na úroky z omeškania čiastočne vyjadril už vo svojom predchádzajúcom rozsudku vydanom v súdnej veci (bod 5 odôvodnenia tohto rozsudku). Žalovaný 1/, vedomý si tohto názoru odvolacieho súdu, ako protiargumentáciu už v konaní pred súdom prvej inštancie (v písomnom podaní z 26.07.2022 – č.l. 256), odkázal na závery vyslovené v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 72/2019 z 02. októbra 2019. V podanom odvolaní dôvodne namietal, že okresný súd sa s touto argumentáciou v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku nezaoberal. Odvolací súd, v zmysle § 387 ods. 3 CSP, sa preto s touto argumentáciou (ktorá bola aj obsahom odvolania) vysporiadal.

12. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze IV. ÚS 72/2019 z 02. októbra 2019 posudzoval ústavnú udržateľnosť záverov uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co 121/2015 z 30. apríla 2015, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti výroku o trovách konania a zaviazal sťažovateľku zaplatiť náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania. Sťažovateľka v základnom súdnom konaní, v ktorom bolo vydané uznesenie krajského súdu napadnuté predmetnou ústavnou sťažnosťou, vystupovala v pozícii žalobcu a domáhala sa vydania bezdôvodného obohatenia proti žalovanému, ktorý v konaní pred ústavným súdom vystupuje v pozícii zúčastnenej osoby. Sťažovateľke, v inom súdnom konaní (odlišným od súdneho konania, v ktorom bolo vydané ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie krajského súdu), bola právoplatným rozsudkom okresného súdu, ktorý bol potvrdený rozsudkom odvolacieho súdu, uložená povinnosť zaplatiť zúčastnenej osobe, ktorá v tomto konaní vystupovala ako žalobca, nemajetkovú ujmu vo výške 3 milióny slovenských korún podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Sťažovateľka proti tomuto rozsudku podala dovolanie, avšak aby sa vyhla exekúcii právoplatných rozhodnutí, svoju povinnosť z nich vyplývajúcu si splnila a zúčastnenej osobe priznanú sumu titulom nemajetkovej ujmy zaplatila. Najvyšší súd, na základe podaného dovolania, rozsudky, ktorými bola sťažovateľke uložená povinnosť zaplatiť 3 milióny slovenských korún zúčastnenej osobe zrušil a vec vrátil súdom nižšieho stupňa na ďalšie konanie.

13. Vzhľadom na vzniknutú situáciu, sa sťažovateľka osobitnou žalobou domáhala vydania bezdôvodného obohatenia voči zúčastnenej osobe ako žalovanému, lebo právny dôvod, na základe ktorého jej zaplatila 3 milióny slovenských korún, zanikol. Podanie žaloby pred konečným rozhodnutím o nároku zúčastnenej osoby na náhradu nemajetkovej ujmy sťažovateľka odôvodnila tým, že tak konala z opatrnosti, aby nedošlo k premlčaniu jej práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, pretože zúčastnená osoba odmietla dobrovoľne vyplatenú sumu vrátiť. Zároveň v tomto konaní sťažovateľka žiadala okresný súd o prerušenie konania do právoplatného skončenia vo veci ochrany osobnosti a priznania nemajetkovej ujmy, ktoré bolo vedené na základe žaloby zúčastnenej osoby voči sťažovateľke. Okresný súd žiadosti sťažovateľky nevyhovel, žalobu zamietol ako nedôvodnú a predčasnú.

14. Sťažovateľka proti tomuto rozsudku okresného súdu podala odvolanie, v rámci ktorého zobrala žalobu v celom rozsahu späť z dôvodu, že vo veci ochrany osobnosti a priznania nemajetkovej ujmy bol vydaný rozsudok, ktorým žalobe zúčastnenej osoby bolo opätovne vyhovené. Sťažovateľka preto písomne uskutočnila započítací prejav voči zúčastnenej osobe, ktorým si započítala už vyplatenú sumu na základe prvého rozsudku so sumou priznanou na základe nového právoplatného rozsudku vo veci ochrany osobnosti. Bola toho názoru, že predmet konania o vydanie bezdôvodného obohatenia zanikol započítaním vzájomných pohľadávok.

15. Zúčastnená osoba so späťvzatím žaloby nesúhlasila, odvolací súd preto rozsudok okresného súdu, ktorým bola žaloba sťažovateľky o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietnutá, potvrdil. Konštatoval, že započítanie vzájomných pohľadávok medzi žalobcom a žalovaným nebolo spochybnené. Keďže žalovaný nesúhlasil so späťvzatím návrhu, nemal inú možnosť ako späťvzatie návrhu nepripustiť a

vzhľadom na hmotnoprávny a procesný vývoj potvrdiť napadnuté rozhodnutie. Avšak, v časti náhrady trov konania, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zúčastnenej osobe ako žalovanému, nepriznal náhradu trov prvostupňového konania, ani odvolacieho konania aplikujúc § 150 O.s.p. Proti výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu, podala dovolanie zúčastnená osoba. Najvyšší súd dovolaním napadnutý výrok o trovách konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Dospel k záveru, že v odôvodnení dovolaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu absentujú špecifiká a konkretizácia dôvodu hodného osobitného zreteľa, takže záver o potrebe aplikácie § 150 ods. 1 O.s.p. nie je riadne odôvodnený a preskúmateľný.

16. Krajský súd po vrátení veci opätovne rozhodoval o trovách konania v konaní vedenom pod spisovou značkou 5Co 121/2015 a ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením, potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti výroku o trovách konania (ktorým okresný súd uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť trovy prvoinštančného konania zúčastnenej osobe) a zaviazal sťažovateľku zaplatiť náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania. Odvolávajúc sa na závery zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu uviedol, že nepriznanie náhrady trov konania zúčastnenej osobe by bolo neprimeranou tvrdosťou voči jej osobe, ktorá v konaní nesporne dosiahla plný úspech. Vo veci sa tiež nejedná o také zvláštne okolnosti prípadu, ktoré by výnimku zo zásady úspechu v konaní, ktorou je rozhodovanie o trovách konania ovládané, odôvodňovali. Žalobcovi (sťažovateľke) sa nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu plnenia podľa dovolacím súdom zrušených vyhovujúcich rozsudkov súdov vo veci náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka nemohol premlčať skôr, ako súdy opätovne rozhodli o požadovanej relatívnej náhrade. Zrušujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu nebolo meritórne rozhodnuté o uplatnení materiálnej satisfakcie, jeho doručením preto nedochádza k vzniku bezdôvodného obohatenia a premlčacia doba nezačne plynúť od tohto okamihu, ale až od vyhlásenia nového konštitutívneho rozhodnutia, posudzujúceho peňažný satisfakčný nárok. Súd v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia nemôže sám ako predbežnú otázku riešiť, či a v akom rozsahu materiálna satisfakcia prislúcha, respektíve neprislúcha, následne preto ani nemôže posúdiť, či a v akom rozsahu došlo k bezdôvodnému obohateniu. Mal za to, že neobstojí tvrdenie sťažovateľky, že v čase podania návrhu bol tento podaný dôvodne, rovnako ani tvrdenie o nutnosti jeho podania z hľadiska premlčania.

17. Sťažovateľka proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala dovolanie z dôvodu, že jej postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože odvolací súd sa nevysporiadal s jej argumentmi uvedenými v odvolaní. O odvolaní sťažovateľky rozhodol Najvyšší súd SR uznesením tak, že ho ako procesne neprípustné odmietol.

18. Sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť voči uzneseniu krajského súdu, ako aj uzneseniu Najvyššieho súdu. Sťažnosti voči uzneseniu najvyššieho súdu ústavný súd nevyhovel.

19. Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu ustálil, že nosný právny záver vyslovený krajským súdom (bod 16. odôvodnenia tohto rozhodnutia) je v kontexte rozhodných skutkových a právnych okolností prípadu nelogický, vnútorne nekonzistentný, nepreskúmateľný a zároveň arbitrárny, porušujúci označené práva sťažovateľky. Krajský súd na jednej strane tvrdil, že ide o konštitutívne rozhodnutie, teda nemá len deklaratórnu povahu, napriek tomu zároveň dospel k záveru, že skutočnosť, že došlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým bolo právo na náhradu nemajetkovej ujmy priznané je bez právneho významu, keďže nebolo meritórne rozhodnuté o návrhu zúčastnenej osoby, čo nasvedčuje tomu, že krajský súd zrušené rozhodnutie považoval za deklaratórne rozhodnutie.

20. V tejto súvislosti ústavný súd v bode 49. uvedeného nálezu (IV. ÚS 72/2019) konštatoval nasledovné: „Ústavný súd už naznačil, že rozhodnutie o práve na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu neoprávneného zásahu do práv na ochranu osobnosti podľa § 13 Občianskeho zákonníka nie je možné považovať za rozhodnutie deklaratórnej povahy. Ústavný súd vychádza z toho, že sú predmetom posúdenia a úvahy súdu otázky, či sú vôbec splnené podmienky na priznanie tohto práva uplatneného v žalobe a v akom rozsahu. Teda nejde tu o povinnosť na strane zasahovateľa, ktorá by vyplývala priamo z hmotného práva a už vôbec nie jej rozsah. Jedine vo veci konajúci súd konštituuje a priznáva právo, keď autoritatívne posúdi neoprávnenosť zásahu. Na uvedenom nemení nič ani skutočnosť, že možnosť priznania tohto práva vyplýva z hmotného práva, konkrétne úpravy § 13 Občianskeho zákonníka. vychádzajúc z uvedeného, po tom prípade, ak dôjde k zrušeniu právoplatného rozhodnutia upravujúceho povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy a nie je existuje tu žiadne rozhodnutie

vo veci, ktorým by bolo priznané toto právo dotknutej osoby, je potrebné vyplatenú sumu považovať za bezdôvodné obohatenie. Preto právny záver alebo názor, že samotný zásah je právnym dôvodom priznania tohto do úvahy prichádzajúceho hmotného práva, je mylný a nemá oporu v právnom poriadku Slovenskej republiky. Keďže ide o konštitutívne rozhodovanie súdu, právnym dôvodom je až samotné rozhodnutie súdu o tom, že také právo vzhľadom na okolnosti prípadu priznáva a v určitom rozsahu “.

21. Ústavný súd v uvedenom náleze primárne posudzoval správnosť rozhodnutia všeobecného súdu o trovách konania, z hľadiska presvedčivosti ním uvádzaných dôvodov a konštatoval ich nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť. Všeobecný súd podľa ústavného súdu pri svojom rozhodovaní dostatočne dôsledne nerozlišoval medzi konštitutívnymi a deklaratórnymi účinkami rozhodnutia súdu o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v konaniach o ochranu osobnosti, ktorá skutočnosť spôsobila nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť jeho záverov. V tejto súvislosti ústavný súd len „naznačil“ právny názor (viď bod 20. odôvodnenia tohto rozhodnutia), že rozhodnutie o práve na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu neoprávneného zásahu do práv na ochranu osobnosti podľa § 13 Občianskeho zákonníka nie je možné považovať za rozhodnutie deklaratórnej povahy, ktorý podrobnejšie argumentačne nezdôvodnil.

22. Odvolací súd za významný považuje neskorší nález Ústavného súdu SR č. k. III.ÚS 443/2022–43 z 11.05.2023. Ústavný súd v tomto náleze posudzoval, na základe ústavnej sťažnosti, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/339/2021 z 31. januára 2022. Podľa sťažovateľky sa najvyšší súd v tomto uznesení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe a bolo jeho povinnosťou predložiť vec na posúdenie veľkému senátu podľa § 48 ods. 1 CSP na zaujatie zjednocujúceho stanoviska v otázke existencie nároku na zaplatenie úroku z omeškania z náhrady nemajetkovej ujmy. Ústavný súd v tomto náleze identifikoval jednotlivé relevantné rozhodnutia najvyššieho súdu (1Co/15/97 z 24. júna 1998, 2Cdo/48/2010 z 21. decembra 2010, 6Cdo/185/2011 zo 14. 05. marca 2012, 7Cdo/253/2013 z 10. decembra 2014, 7Cdo/100/2017 zo 17. októbra 2018, 4Cdo/48/2017 z 30. júla 2019, 4Cdo/257/2019 z 26. februára 2020, 7Cdo/243/2019 z 28. októbra 2020 a ústavnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutie 7Cdo/339/2021 z 31. januára 2022) a dospel k týmto záverom: Posledné rozhodnutie najvyššieho súdu, podľa ktorého je štát v omeškani s náhradou nemajetkovej ujmy až v prípade, ak neplní podľa súdneho rozhodnutia, ktorým je nemajetková ujma priznaná, bolo rozhodnutie č. k. 7Cdo/100/2017 - a aj to bolo neskôr zrušené. Odhliadnuc však od tohto rozhodnutia, je posledné rozhodnutie z tohto "tábora" rozhodnutie č. k. 6Cdo/185/2011. V uznesení č. k. 4Cdo/257/2019 najvyšší súd poukázal na novelu zákona číslo 514/2003 Z.z. - zákon číslo 412/2012 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon číslo 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorým bol s účinnosťou od 01. januára 2013 § 16 ods. 4 zákona číslo 514/2003 Z.z. zmenený tak, že podľa poslednej vety tohto ustanovenia, ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uplynutím 6 mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr. Je tak zrejmé, že najvyšší súd po tomto uznesení už nenasledoval len právny názor v ňom prezentovaný, ale aj zmenu právnych predpisov, pretože po 01. januári 2013 bola (s výnimkou už spomínaného neskôr zrušeného uznesenia č. k. 7Cdo/100/2017) judikatúra najvyššieho súdu k posudzovanej otázke konštantná (ustálená).

23. Ústavný súd v rámci poznámky v tomto náleze ďalej uviedol nasledovné: Aj keď sa nález ústavného súdu len okrajovo dotkol úrokov z omeškania z náhrady za nemajetkovú ujmu, dá sa povedať, že sa v tomto smere stotožnil s názorom najvyššieho súdu. Aj podľa nás sa musí zásadne zmeniť prístup všeobecných súdov k zhodnoteniu plynutia času v neprospech škodcu tak, ako je to v ostatných záväzkovoprávnych vzťahoch. Náhrada nemajetkovej ujmy poškodenému bude totiž efektívne chrániť jeho základné právo podľa článku 46 ods. 3 ústavy len vtedy, ak mu bude táto náhrada poskytnutá v čo najkratšom čase po jej vzniku. Čím viac sa bude tento okamih poskytnutia náhrady vzdalovať od okamihu jej vzniku, tým viac bude poškodený pociťovať túto ujmu ako nespravodlivú a zároveň bude nadobúdať oprávnené presvedčenie, že súdy chránia štát, ktorý protiprávne zasahuje do jeho súkromia. Odopretím úrokov z omeškania od vzniku nároku sa inštitút náhrady nemajetkovej ujmy poškodenému stáva "bezzubým ", lebo umožňuje povinnému škodcovi, aby sa úspešne, bez akejkoľvek sankcie, vyhýbal splneniu si svojej povinnosti podobne, ako v tejto veci. Omeškание škodcu splnením povinnosti nahradit' ujmu, znižuje mieru kompenzačnej funkcie odškodnenia. Neskoré plnenie nepredstavuje ani plnú náhradu, a preto je potrebné ju vyvážiť priznaním úrokov z omeškania konania.

24. Odvolací súd v súvislosti s touto poznámkou má za to, že závery Ústavného súdu SR boli čiastočne inšpirované aj závermi Ústavného súdu ČR vyslovenými v jeho náleze II.ÚS 2149/17 z 10. decembra 2019 (bod 55. odôvodnenie tohto nálezu), na ktoré odvolací súd poukazoval vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí vydanom v súdnej veci.

25. Ústavný súd sa zaoberal obdobnou otázkou aj vo svojom ďalšom náleze II.ÚS 236/2023 z 05. decembra 2023, v ktorom odkázal na závery nálezu III.ÚS 443/2022 (pozri bod 25. a 26. odôvodnenia tohto nálezu) a konštatoval, že od prijatia rozhodnutia najvyššieho súdu č. k. 4Cdo/257/2019 26. februára 2020 sa najvyšší súd od vlastnej rozhodovacej praxe neodchýlil a rozhodoval v súlade s touto rozhodovacou praxou.

26. Žiaden z vyššie označených nálezov nereflektoval na závery vyslovené v náleze IV. ÚS 72/2019 z 02. októbra 2019 a neoznačil ho za rozhodnutie, ktorým malo dôjsť k zmene ustálenej rozhodovacej praxe v otázke úrokov z omeškania z náhrady za nemajetkovú ujmu, od ktorej sa nimi preskúmané rozhodnutia všeobecných súdov mali svojimi závermi o existencii nároku na úroky z omeškania z náhrady za nemajetkovú ujmu, odchýliť.

27. Pre objektívnosť odvolací súd poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/174/2021 z 15. augusta 2023, ktorý sa od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu v otázke úrokov z omeškania z náhrady za nemajetkovú ujmu, tak ako bola konštatovaná vyššie uvedenými nálezmi ústavného súdu odchýlil, pretože na rozdiel od ich zistení, považoval za ustálenú rozhodovaciu prax rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1Co/15/97 z 24. júna 1998, uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 45/2000, ako aj rozhodnutie sp. zn. 6Cdo/185/2011, ktorými bolo judikované, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania (bod 46. odôvodnenia tohto rozhodnutia), zároveň (bez bližšieho vysvetlenia) poukázal aj na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 72/2019 z 02. októbra 2019.

28. Odvolací súd uvedený rozsudok najvyššieho súdu nepovažuje za zmenu ustálenej rozhodovacej praxe v otázke úrokov z omeškania z náhrady za nemajetkovú ujmu. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí odkazoval na právne závery vo svojich skorších rozhodnutiach, ktoré sám svojou neskoršou rozhodovacou činnosťou prekonal a zmenil. Neuviedol žiadne okolnosti, ktoré ho viedli k "návratu" k právnym názorom obsiahnutých v už prekonanej judikatúre a k odklonu od právneho názoru aktuálneho v čase jeho rozhodovania. Pokiaľ poukazoval na závery nálezu ústavného súdu sp. zn. IV.ÚS 72/2019 z 02. októbra 2019 nevysvetlil, či predmetné rozhodnutie je dôvodom odklonu od jeho dovtedajšej rozhodovacej činnosti, ktoré ani samotný ústavný súd v náleze č. k. III.ÚS 443/2022–43 z 11.05.2023, ktorý bol v čase rozhodovania najvyššieho súdu vydaný, nepovažoval za zmenu ustálenej rozhodovacej praxe v otázke nároku na úroky z omeškania z náhrady nemajetkovej ujmy.

29. V rozhodnutí z 26. februára 2020, sp. zn. 4Cdo/257/2019 najvyšší súd ustálil, že „nárok žalobcu podľa § 17 ods. 2 až 4 zákona č. 514/2003 Z. z. voči žalovanej vzniká už samotnou existenciou väzobného trestného stíhania a rozsudku, ktorým bola osoba pozbavená osobnej slobody následne oslobodená spod obžaloby. Preto rozhodnutie, ktorým sa priznáva táto náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch v konkrétnej výške, už len deklaruje existenciu tejto zákonom priznanej právnej skutočnosti a nárokov z nej vyplývajúcich. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Z uvedeného je preto možné ďalej vyvodiť, že k vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy nedochádza márnym uplynutím lehoty ustanovenej v rozhodnutí súdu, ale už márnym uplynutím šesťmesačnej lehoty na plnenie podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Uvedený názor dovolacieho súdu je podporený aj novelou č. 412/2012 Z. z., ktorou bolo s účinnosťou od 1. januára 2013 ustanovenie § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. zmenené tak, že podľa poslednej vety tohto ustanovenia, ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr."

30. Najvyšší súdu SR vo svojom ďalšom rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/75/2017 (bod 14.), subsumoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pod pojem škoda v zmysle zákona číslo 381/2001 Z.z. o povinnom

zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Na podporu svojej argumentácie poukázal na zákonné úrazové poistenie, t. j. poistenie pri pracovných úrazoch a povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Konštatoval, že ak pri dopravnej nehode dôjde k úmrtiu zamestnanca, ustanovenie § 94 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení zakladá pozostalým, ktorými sú manžel alebo manželka a nezaopatrené dieťa, nárok na jednorazové odškodnenie vo výške 730-násobku denného vymeriavacieho základu, najviac však vo výške 46.485,40 eur. Toto odškodnenie, i keď je limitované, nie je nič iné ako náhrada nemajetkovej ujmy, poskytovaná z úrazového poistenia. Niet žiadneho rozumného dôvodu, pre ktorý by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých pri usmrtení ich blízkeho ako zamestnanca pri dopravnej nehode, mala byť predmetom poisťného krytia (aj keď podľa iného zákona), zatiaľ čo v prípadoch, ak by nešlo o zamestnanca, by to tak byť nemalo.

31. Odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie o nárokoch na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým je deklaratórnej a nie konštitutívnej povahy. Konštitutívne rozhodnutia predstavujú výnimku a môžu byť vydané iba v prípadoch kedy zákon súdu výslovne priznáva oprávnenie založiť právny pomer (práva a povinnosti) medzi stranami. Rovnako odborná literatúra uvádza, že rozlišovanie medzi konštitutívnym a deklaratórnym rozhodnutím nemôže byť posudzované z hľadiska vytvorenia vzťahu procesného, ale výlučne len z hľadiska práva hmotného, teda či okrem procesného vzťahu vytvára aj novú situáciu v oblasti hmotného práva, t. j. zmenu, zrušenie alebo vznik hmotnoprávneho vzťahu (Winterová, A. Civilný právo procesný, 4. aktualizované vydanie, Praha, Linde 2006, strana 294). Okrem toho pri posudzovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné vychádzať z princípu jednotnosti a bezrozpornosti právneho poriadku, ktorý so sebou prináša povinnosť rovnakého pohľadu na porovnateľné právne inštitúty, ktoré môžu byť upravené aj v rozdielnych právnych predpisoch či dokonca odvetviach. Najvyšší súd SR vo vyššie označených rozhodnutiach v duchu tohto princípu vyložil aj inštitút náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých.

32. V súdnej veci je predmetom nároku náhrada nemajetkovej ujmy žalobkyne ako pozostalej, ktorá jej bola spôsobená protiprávnym konaním, usmrtením blízkej osoby - syna pri dopravnej nehode. Tento inštitút je odvodzovaný z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, avšak tak ako to konštatoval aj najvyšší súd (sp. zn. 7Cdo/75/2017) je to škoda, t. j. majetkový nárok - nárok na peňažné plnenie, ktorým má byť reparovaná nemajetková ujma, je to následok zodpovednosti za civilný delikt, povinnosť plniť vzniká z deliktu samotného a nie až konštitutívnym rozhodnutím, ktorý záver vyplýva aj zo všeobecnej úpravy Občianskeho zákonníka (§ 13 ods. 2 v spojení s § 488, § 489, § 492, § 517 ods. 1 a 2, § 559 ods. 2 a § 563). Nárok na zaplatenie úrokov z omeškania žalobkyne vzniká odo dňa nasledujúceho po dni čo povinného vyzvala na plnenie, ak tak neurobila, tak odo dňa nasledujúceho po dni, kedy mu bola doručená žaloba.

33. Vychádzajúc z týchto úvah odvolací súd preto rozsudok okresného súdu vo vzťahu k žalovanému 1/ ako vecne správny potvrdil, a to aj vo výroku o trovách konania, ktorý výslovne v odvolaní napadnutý nebol, ale ako závislý výrok od výroku napadnutého odvolaním podlieha odvolaciemu prieskumu. Odvolací súd vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom uznesení vydanom v súdnej veci (bod 24. uznesenia sp. zn. 8Co/60/2021 z 28.02.2022) vyslovil názor, že v prípade, ak výška plnenia závisela od úvahy súdu je potrebné § 255 CSP aplikovať tak, že je treba rozlíšiť, čo jej základné a čo sprevádzajúce v prejednávanej veci. Žalobkyňa bola, napriek tomu, že jej nebolo žalobou uplatnené plnenie priznané v celom rozsahu, pretože výška plnenia závisela od úvahy súdu, úspešná čo do základu uplatneného nároku. Žalobkyňa tak prináležal nárok na náhradu trov konania voči obom žalovaným v rozsahu 100%. Okresný súd napadnutým rozsudkom priznal žalobkyne voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 66,6%. Proti výroku o trovách konania žalobkyňa odvolanie nepodala.

34. Podľa článku 16 ods. 3 Základných princípov CSP v konaní o opravnom prostriedku a v ďalšom konaní nemôže byť rozhodnuté nepriaznivejšie pre stranu, ktorá opravný prostriedok uplatnila.

35. V odvolacom konaní prebiehajúcom na základe odvolania žalovaného 1/, nemohol odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok vo výroku o trovách konania v neprospech žalovaného 1/, pretože by išlo o rozhodnutie v rozpore s článkom 16 ods. 3 CSP.

36. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný 1/ nebol v odvolacom konaní úspešný, preto žalobkyni priznal voči nemu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% .

37. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).